

**Ceny Ministerstva vnitra za kvalitu a inovaci ve veřejné správě
ročník 2012**

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z ŘEŠENÍ

- ☐ bronzového stupně ceny
☒ stříbrného stupně ceny
☐ inovace

(zatrhněte cenu, o jakou soutěžíte)

1. Název řešení:

„SYSTEMATICKÝ POSTUP METODOU MA 21 K TÉMATU UDRŽITELNÉ ENERGETIKY“

2. Autor zprávy:

Jméno: Jaroslav Klusák
Funkce: energetický manažer
Organizace: Město Litoměřice, Mírové náměstí 15/7, 412 01 Litoměřice
Telefon: +420 773 165 574
E-mail: jaroslav.klusak@litomerice.cz

3. Organizace, kde bylo řešení aplikováno:

Město Litoměřice, Mírové náměstí 15/7, 412 01 Litoměřice

4. Popis řešení

4.1 Podstata řešení:

Města a obce budou stále více čelit rostoucí energetické náročnosti a závislosti jednotlivých zemí na dovozu energetických zdrojů (ropa, plyn). Mezi známé iniciativy a sdružení na evropské úrovni, které si uvědomují, že energetika je jejich prioritou patří např. Pakt starostů a primátorů (Covenant of Mayors)¹, Asociace měst a obcí se zájmem o udržitelnou energetiku (Energy Cities)², Sdružení měst a obcí snižující svou uhlíkovou stopu (Climate Alliance)³. V energetice měst a obcí je stále velký prostor pro posilování plánování, které bude mít stěžejní dopad na udržitelný rozvoj.

Mezi hlavní důvody pro prosazování udržitelné energetiky a realizaci aktivit energetického managementu patří to, že **důsledným energetickým managementem lze ušetřit 20-30 % energie při vynaložení minimálních nákladů** v porovnání s realizací investičních opatření (např. kompletním zateplením objektu).

Město Litoměřice se rozhodlo přistupovat k tématu úspor energie a využívání obnovitelných zdrojů systematicky a použít metodu MA 21 v procesu zavádění tohoto na městech nového tématu. Důvodem pro využití této metody je především: i) ověřený postup při zavádění daného tématu, který jde postupně od informovanosti občanů a zainteresovaných skupin až k dlouhodobým strategiím schválených vedením města; ii) ukázka, že daný postup (metoda MA 21) je universální a použitelná i pro jiná ožehavá a strategická témata na městě (doprava, ochrana životního prostředí, atd.)

¹ Iniciativa podporující plnění závazku snížení emisí CO₂ o 20% do roku 2020, více viz www.eumayors.eu.

² Více viz www.energy-cities.eu.

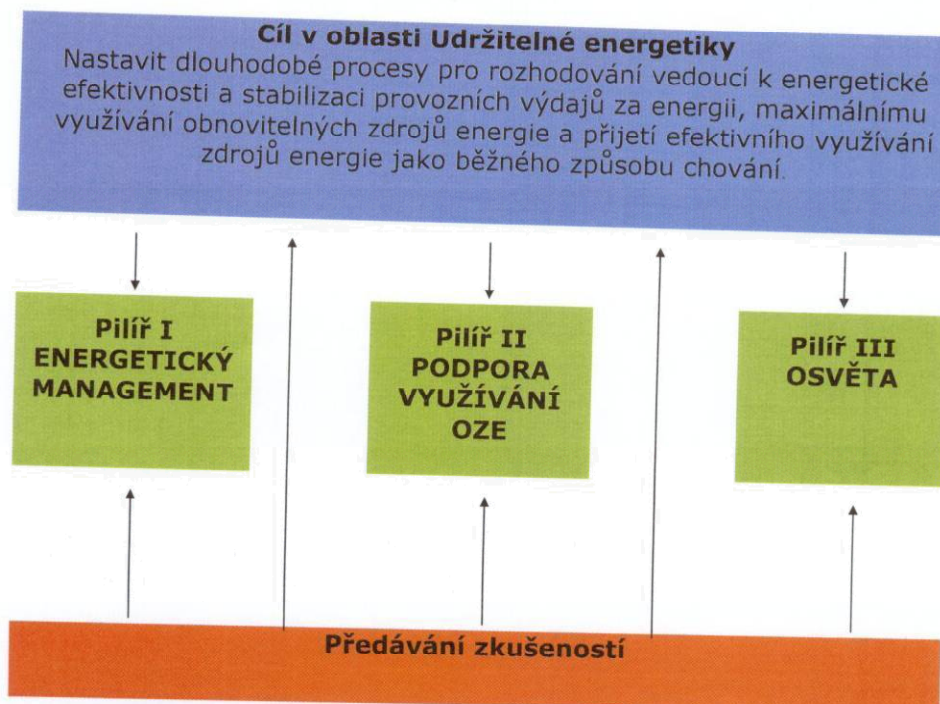
³ Více viz <http://www.klimabuendnis.org>

4. 2 Důvod a cíle řešení (včetně doložení jejich měřitelnosti):

Udržitelná energetika je tématem, kterým se město Litoměřice chce dlouhodobě zabývat. Důvody jsou již částečně popsány výše a začínají se stále více diskutovat. Nejvýznamnějším důvodem je ta skutečnost, že výdaje za energii nejen stále rostou jako významná součást provozních výdajů města, ale především nezůstávají v místní ekonomice a nikterak nepřispívají k rozvoji daného regionu. Výdaje za plyn „odtečou“ do Ruska, aniž by z nich mělo město jakýkoliv finanční přínos. Naopak výdaje za teplo z místní výtopny zůstávají v daném městě a mají tak místní multiplikační efekt, stejně tak jako uspořené výdaje díky úsporám energie mohou být použity pro rozvoj a podporu místní ekonomiky.

Celkové schéma udržitelné energetiky, včetně cíle řešení, tak je plánováno ve městě Litoměřice znázorňuje následující schéma.

Obrázek 1 Schéma udržitelné energetiky ve městě Litoměřice

Jak již bylo naznačeno výše, byly uskutečněny jednotlivé kroky (aktivity) dle metody MA 21, které napomáhají k dosažení výše uvedeného cíle. Dále jsou v textu podrobněji popsány jednotlivé dílčí aktivity včetně doložení jejich měřitelnosti dle jednotlivých kategorií MA 21 od D až po A, které napomáhají k systémovému a koncepčnímu uchopení inovativního tématu udržitelné energetiky ve městě Litoměřice. Každá aktivita je stručně popsána a je uvedeno, jaké kritérium dané kategorie je danou aktivitou naplňováno.

Cílem následujícího textu není popsat naplnění veškerých kritérií, respektive ukazatelů v rámci MA 21 od kategorie D po kategorii A, ale ukázat na příkladu jednotlivých aktivit v rámci tématu udržitelné energetiky, že tyto aktivity mají svoji logiku a koncepčnost, která je, jak již bylo zmíněno, přenositelná i na jiné rozvojové (prioritní) oblasti místní správy.

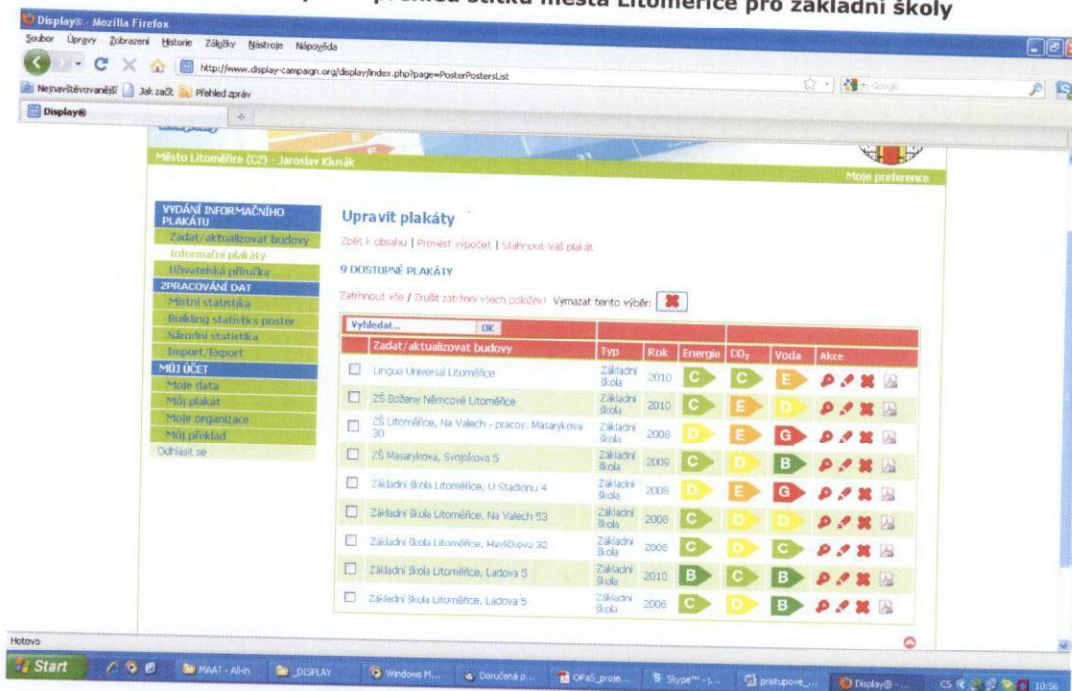
I. Kategorie D

Aktivita 1 - Kampaň DISPLAY®

Splněné kritérium MA 21: Kritérium 3 - Prezence činnosti a výstupů

Kampaň DISPLAY® je evropská kampaň zaměřená na energetické šetření veřejných budov, v současné době je do kampaně zapojeno 555 evropských měst a je vytvořeno 16 612 energetických štítků kampaně. Energetický štítek každé budovy podává informaci o její energetické náročnosti, produkovaných emisí CO₂ (měřeno přes primární energii) a spotřebě vody. Město Litoměřice má v současné době zpracovány tyto štítky pro všechny základní školy a budovu Radnice a zároveň má nejvíce - celkem 10 veřejně vyvěšených štítků v České republice. Přehled štítků kampaně DISPLAY na budovách základních škol znázorňuje následující obrázek.

Obrázek 2 DISPLAY kampaň – přehled štítků města Litoměřice pro základní školy

Jako prozatím poslední štítek byl zveřejněn štítek pro budovu radnice města Litoměřice dne 19.4.2012. jedná se zároveň o první štítek této kampaně zveřejněný na budově úřadu v České republice. Podrobnější informace o štítcích kampaně DISPLAY v Litoměřicích, včetně náhledu na každý štítek je možné najít na <http://zdravemesto.litomerice.cz/projekty-a-kampan/zamery.html>.

Více viz **Příloha 1** (tisková zpráva kampaně DISPLAY®).

Aktivita 2 – Kulaté stoly a praktické informace

Splněné kritérium MA 21: Kritérium 2 - Aktivní zapojování veřejnosti do oblastí plánování a rozhodování

V roce 2012 byla pro občany města Litoměřice zřízena možnost vznášet konkrétní dotazy z oblasti úspor energie a využívání obnovitelných zdrojů přímo na energetického manažera města ať již přímo na akcích města (Osly ZM, Den Země, atd.), nebo přes webové stránky města Litoměřice věnované energetickému managementu viz <http://zdravemesto.litomerice.cz/energeticky-management.html>.

Zároveň bude v den odevzdání této závěrečné zprávy uskutečněn kulatý stůl pro občany s názvem „Úspory energie v Litoměřicích od roku 2013“, kde budou diskutovány možnosti nízkonákladových a beznákladových opatření úspor energie v domácnostech a představen koncept podpory obnovitelných zdrojů ze strany města Litoměřice pro rok 2013.

Více viz **Příloha 2** (plakát ke kulatému stolu).

Obě tyto činnosti probíhají z toho důvodu, že téma udržitelné energetiky je komunikováno s veřejností metodou „bottom-up“, tj. na konkrétních příkladech úspor energie a vhodné uživatelského chování v domácnosti je vysvětlována potřeba a přínosy energetického managementu, respektive rozvoje udržitelné energetiky pro město.

II. Kategorie C

Aktivita 3 – Plán prací energetického managementu 2012 - 2014

Splněné kritérium MA 21: Kritérium 6 - Oficiálně schválený dokument

Od roku 2012 probíhají práce na energetickém managementu dle schváleného plánu prací Radou města na období 2012-2014. Tento plán obsahuje popis oblasti činností energetického managementu, veškeré plánované aktivity, kroky potřebné pro jejich uskutečnění, finanční plán těchto opatření, a výhled energetických úspor pro dané období.

Plán prací je využíván energetickým manažerem jako harmonogram jednotlivých aktivit pro daný kalendářní rok a zároveň slouží jako podklad pro vyhodnocování činností energetického managementu. Toto vyhodnocování obsahující uskutečněné aktivity během daného roku a vyhodnocení přínosů a nákladů energetického managementu bude každoročně předkládáno Radě města. Na plán prací energetického managementu bude navazovat vytvoření energetického plánu města do roku 2030 (součástí již schváleného projektu MAESTRO podpořeného z Programu švýcarsko-české spolupráce).

Více viz **Příloha 3** (Plán prací energetického managementu 2012 – 2014).

Aktivita 4 – Vzdělávání, osvěta, motivace

Splněné kritérium MA 21: Kritérium 7 - Informace, vzdělávání, osvěta k UR

Společně odborně technickými pracemi v oblasti udržitelné energetiky probíhají i osvětové činnosti. V roce 2012 se jednalo především o školení k energetickému managementu pro zaměstnance úřadu a příspěvkových organizací města, z nichž jedno proběhlo prezenčně a 2 distančně. Školení je akreditované Ministerstvem vnitra ČR v rámci programu průběžného vzdělávání započítatelné do vzdělávání zaměstnanců veřejné správy, číslo akreditace: AK/PV-247/2008.

Více viz **Příloha 4** (Prezence školení energetického managementu).

Současně s tímto školením probíhalo vzdělávání zaměstnanců úřadu k praktickým otázkám úspor energie zaměřené především na správné uživatelské chování zaměstnanců, tj. dodržování normových teplot kanceláří, správné větrání, informace o stand-by režimu spotřebičů. Součástí školení byla i distribuce teplotních měřičů do kanceláří, které kromě aktuální teploty interiéru podávají i informace o nadměrné spotřebě energie způsobené přetápěním kanceláří.

Více viz **Příloha 5** (Teplotní měřič spotřeby energie).

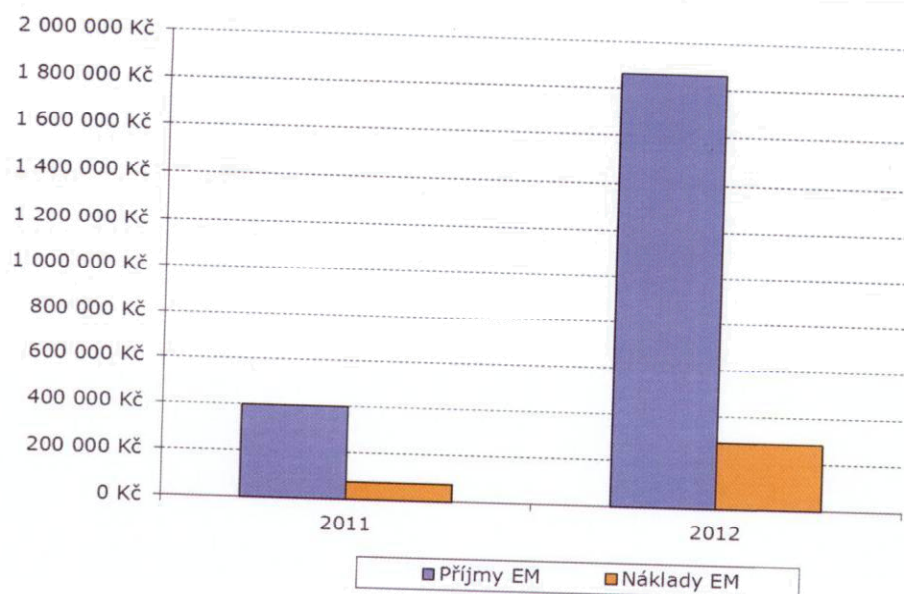
Aktivita 5 – Sledování a hodnocení procesu energetického managementu

Splněné kritérium MA 21: Kritérium 8 – Sledování a hodnocení procesu

Tato činnost započala již v roce 2011, kdy byla poprvé Radě města předložena zpráva o činnosti energetického managementu ve městě Litoměřice obsahující i hodnocení procesu energetického z hlediska finančních přínosů a nákladů, i když daný proces generoval i nefinanční přínosy (vytvoření jednotné evidence odběrných míst, větší informovanost zainteresovaných stran, atd.). V roce 2012 i v následujících letech se v daném procesu bude pokračovat.

V roce 2012 proběhlo prozatím půlroční vyhodnocení daného procesu k 30.6.2012, kdy celkové přínosy energetického managementu pro město Litoměřice a jeho příspěvkové organizace během roku 2012 činily 1 863 tis. Kč a celkové náklady (včetně mzdových nákladů energetického manažera) činily 283 tis. Kč. Celkové čisté úspory tak dosahovaly 1 580 tis. Kč bez DPH. Podrobněji jsou dané výsledky včetně údajů za rok 2011 uvedeny v následujícím grafu.

Obrázek 3 Finanční přínosy a náklady energetického managementu města Litoměřice

III. Kategorie B

Aktivita 6 – Vytvoření strategického plánu rozvoje města

Splněné kritérium MA 21: Kritérium 11 – Strategický plán rozvoje města

Dne 30.8.2012 schválila Rada města aktualizovaný Strategický plán rozvoje města (SPRM), včetně sady indikátorů, jimiž se naplňování SPRM bude v budoucnu monitorovat a vyhodnocovat a metodiky pro jejich monitorování. V rámci aktualizace SPRM byl metodickým konzultantem zpracován rovněž Metodický pokyn pro strategické plánování a řízení města Litoměřice. Aktualizovaný SPRM (vize, prioritní oblasti a cíle) byl projednán s veřejností dne 12.9.2012 v rámci Fóra Zdravého města.

V této aktualizaci strategického plánu je věnována značná pozornost i udržitelné energetice, kdy se toto téma objevuje jak ve vizi města do roku 2030, tj. „Litoměřice - město budoucnosti s energetickou nezávislostí a prosperitou pro další generace“ a jednak je energetika i jednou z pěti prioritních oblastí daného SPRM, konkrétně součástí Rozvojové oblasti D – „Litoměřice – město Inovací: energeticky nezávislé a nízkoemisní město“.

Více viz **Příloha 6** (Struktura strategického plánu rozvoje města).

Aktivita 7 – Sledování trendů a vyhodnocování energetických dat

Splněné kritérium MA 21: Kritérium 15 – Stanovení a sledování vlastních indikátorů

Na poli udržitelné energetiky je situace většiny českých měst a obcí taková, že oblast energetiky často řeší rekonstrukcí svých budov a zařízení především v návaznosti na vyhlášené výzvy. Naprosto zde však chybí systematické sledování skutečně dosažených úspor a spotřeby energie a velmi je podceňováno uživatelské chování. Jsou však známy nesčetné případy z měst a obcí, kdy např. po zateplení základních škol, kde nebyla věnována dostatečná pozornost výměně vzduchu (či přímo nucenému větrání) nedosahují skutečné úspory hodnot, které byly vypočítány energetickým auditorem před realizací daných opatření.

Město Litoměřice na poli udržitelné energetiky mimo podpory využívání obnovitelných zdrojů a přípravy geotermálního projektu zavádí energetický management⁴ tak, aby právě výše zmíněnou mezeru zaplnilo mj. tím, že provádí systematické sledování energetických dat (spotřeba tepla, elektřiny, tepla pro přípravu teplé vody, spotřeba vody, vytápěné plochy budov v rámci majetku města, atd.). V současné době je prováděno sledování těchto dat v 51 objektech v budovách a zařízeních majetku města (cca 200 odběrných míst). Sledování těchto dat je prováděno díky nástroji energetického managementu pro města a obce – softwaru e-manažer 2.1.

Pro účely této závěrečné zprávy a k obhajobě výše uvedených informací, které se vážou na software e-manažer 2.1. je vytvořen pozorovatelský přístup do online aplikace sw e-manažer 2.1. Je možné se přihlásit na www.energetickymanagement.cz, **login:** hostltm, **heslo:** hostltm.

Aktivita 8 – Využívání domácích i zahraničních zdrojů

Splněné kritérium MA 21: Kritérium 14 – Získávání externích zdrojů

Město Litoměřice je obecně úspěšné v získávání externích finančních zdrojů. V roce 2012 došlo konkrétně k následujícím aktivitám v oblasti udržitelné energetiky:

- Bylo čerpáno z dotace Revolvingového fondu na projekt MARUEL (Místní Agenda 21 a rozvoj udržitelné energetiky v Litoměřicích), tento projekt byl podpořen již v roce 2011 celkovou dotací ve výši 1 800 tis. Kč.
- Byla schválena projektová žádost k projektu MAESTRO (Místní Agenda, Energetika a Strategický rozvoj) a přiznána dotace na období roků 2013-2014 ve výši 2 705 tis. Kč., dotace bude poskytnuta z Programu švýcarsko-české spolupráce.
- Během roku 2012 byla připravena další projektová žádost s aktivitami v oblasti udržitelné energetiky, tj. projektová žádost NEFRELI (New Energy Freital Litoměřice), která je plánována na období let 2013-2014 s celkovou předpokládanou výší dotace 6 480 tis. Kč z Programu na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko. Tato žádost je nyní ve fázi hodnocení.

Aktivita 9 – Sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe

Splněné kritérium MA 21: Kritérium 17 – Certifikované proškolení a Kritérium 18 – Výměna zkušeností a přenos dobré praxe

Město Litoměřice díky svým aktivitám na poli udržitelné energetiky poskytuje i konzultační setkání k danému tématu, má zájem na pořádání odborných konferencí k energetickému managementu a podílí se i na propagaci evropské iniciativy Paktu starostů a primátorů.

V roce 2012 bylo poskytnuto konzultační setkání pro město Roudnice nad Labem, jehož obsahem byly především detailní informace o všech nezbytných krocích centrálního nákupu elektrické energie spojené s elektronickou aukcí a o základních postupech při zavádění energetického managementu.

Více viz **Příloha 7** (Zápis z konzultačního setkání s městem Roudnice nad Labem).

Ve dnech 23.-24.10.2012 proběhne ve městě Litoměřice konference energetického managementu a workshop Paktu starostů a primátorů.

Konferenci pořádá město Litoměřice ve spolupráci s evropským sdružením měst a obcí zaměřených na udržitelnou energetiku organizací Energy Cities v rámci evropské iniciativy ManagEnergy a pod záštitou Evropské komise.

Konference si klade za cíl:

⁴ Energetický management je zaváděn v rámci projektu MARUEL, který je podpořen z Revolvingového fondu MŽP.

- přiblížit praktické a ověřené příklady v oblasti úspor energie a využití obnovitelných zdrojů na komunální úrovni;
- informovat o konkrétních přínosech iniciativy Paktu starostů a primátorů;
- diskutovat možné finanční zdroje na podporu přípravy větších projektů úspor energie;
- vytvořit společný prostor pro spolupráci v oblasti úspor energie a využívání obnovitelných zdrojů mezi účastníky.

Více viz **Příloha 8** (Program konference energetického managementu).

Město Litoměřice bylo jako jediné městem v České republice, které posílalo prostřednictvím svého starosty vzkaz na konferenci Rio+20 - světový summit o udržitelném rozvoji, zároveň energetický manažer města zastupoval město Litoměřice na konferenci "The RIO+20 Earth Summit - a new milestone in reconciling society, economy and environment at the global, national and local level?".

Více viz **Příloha 9** (Zápis konference Rio+20).

Současně s těmito aktivitami probíhá i směrem „dovnitř“ úřadu proškolení energetického manažera, který v roce 2012 úspěšně absolvoval „Základní vzdělávací kurz pro energetické poradce“, který je zařazen do projektu celoživotního vzdělávání České komory autorizovaných inženýrů a techniků a je ohodnocen 3 kredity.

Více viz **Příloha 10** (Certifikát o absolvování kurzu pro energetické poradce).

IV. Kategorie A

Aktivita 10 – Strategický tým udržitelného rozvoje

Splněné kritérium MA 21: Kritérium 19 – Oficiální orgán samosprávy pro sledování stavu UR

Důležitou součástí dalšího postupu dopracování a naplňování SPRM a postupu směrem k nejvyšší kategorii „A“ místní Agendy 21 je vznik Strategického týmu udržitelného rozvoje (STUR). Tento tým sestává ze současných předsedů a garantů pracovních skupin, kteří se podílejí na zpracování SPRM a může být doplněn ad hoc o externí experty ke konkrétní problematice či oblasti. Jeho nejdůležitější činností je koordinace naplňování SPRM a do budoucna rovněž tvorba Akčních plánů pro příslušný rok. Strategický tým udržitelného rozvoje byl oficiálně ustanoven rozhodnutím rady města dne 30.8.2012.

V oblasti udržitelné energetiky je personální zabezpečení pracovní skupiny pro prioritní oblast D – „Litoměřice – město Inovací: energeticky nezávislé a nízkoemisní město“ nastaveno následovně. Předsedou je starosta města Litoměřice a garantem dané oblasti energetický manažer města.

Více viz **Příloha 11** (Pracovní skupiny Strategického plánu rozvoje města).

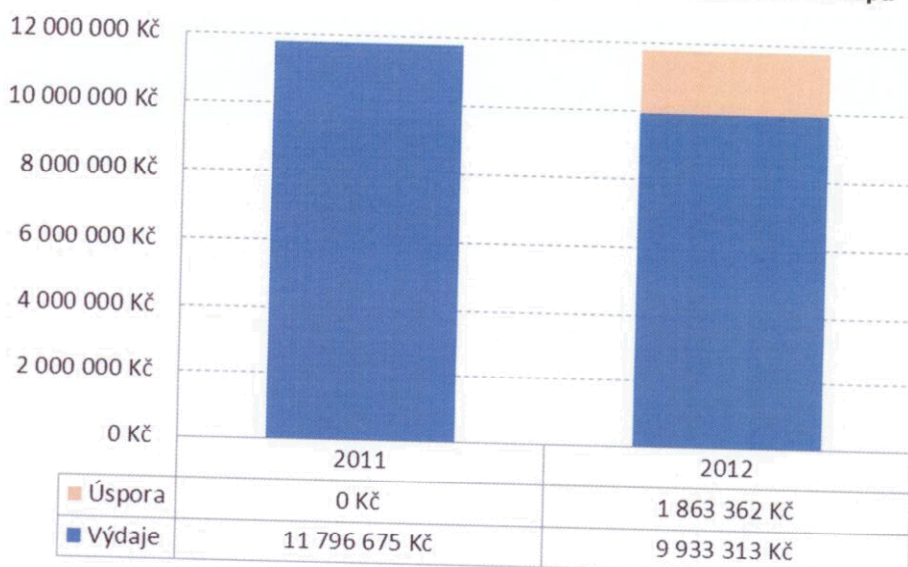
Aktivita 11 – Centrální nákup elektrické energie

Splněné kritérium MA 21: Kritérium 20 – Management kvality v rámci veřejné správy

V rámci udržitelné energetiky není zaveden certifikovaný systém řízení kvality, nicméně v sektoru energetiky je plánováno provádět centrální nákupy s využitím elektronické aukce a tím mj. zvyšovat kvalitu provádění veřejných zakázek v daném sektoru. První aktivitou ve vlastní režii města Litoměřice byl centrální nákup elektřiny v roce 2012. Do této aktivity bylo zapojeno celkem 18 příspěvkových organizací města Litoměřice při celkové hodnotě zakázky 11 797 tis. Kč. Díky centrálnímu nákupu a následné elektronické aukci bylo ušetřeno celkem 1 863 tis. Kč. Podrobnější informace znázorňuje následující graf.

Obrázek 4 Výdaje za silovou elektřinu před a po provedení centrálního nákupu

4.3 Implementace řešení:

Zainterесované strany

Mezi hlavní cílové skupiny patří především:

- město Litoměřice – zastupitelé, komise při radě města, pracovníci MěÚ Litoměřice - jde o skupinu, která má v rámci obce svou oficiální funkci danou zákonem o obcích a tudíž je důležité její poměrně široké zapojení. Z pracovníků úřadu a orgánů města je však nutné zdůraznit v daném tématu energetického manažera;
- příspěvkové organizace města – díky možnosti ovlivnit cílové skupiny spolupracují na osvětové činnosti – jedná se o litoměřické mateřské a základní školy (10 mateřských škol, 7 základních škol), Dům dětí a mládeže Rozmarýn, Knihovnu K. H. Máchy, Městská kulturní zařízení, Centrum pro postižené děti a mládež SRDÍČKO, Městskou nemocnici Litoměřice, Městskou policii Litoměřice, Centrální školní jídelnu Litoměřice, Městská sportovní zařízení, atd.;
- nestátní neziskové organizace - jsou klíčovým partnerem města, v oblasti energetiky spolupracují při kampaních, „kulatých stolech“, osvětových akcích, jde především o Středisko ekologické výchovy SEVER, ShineBean o.s.;
- další instituce – jedná se o partnery, které s městem spojuje osvěta a odborná pomoc v oblasti udržitelné energetiky. Spolupracujícími institucemi jsou Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Národní síť Zdravých měst ČR, PORSENNA o.p.s., TIMUR o.s. a další;
- celostátní, regionální a místní média – hrají klíčovou roli při předávání informací dalším cílovým skupinám (Deník Litoměřicka, Radniční zpravodaj, Měsíc v regionu, elektronické zpravodajství - Litoměřicko24, regionální kabelová televize - Regia TV, Český rozhlas, Veřejná správa, Priorita, Mladá fronta, Právo);
- obyvatelé města Litoměřice – řešení vychází z dobře fungujícího systému zapojování obyvatel města do jeho rozvoje a aktivní participaci dále rozvíjí. Se zapojováním veřejnosti počítá i oblast udržitelné energetiky. Snaha města o snižování spotřeby energie na straně jedné a zvyšování povědomí obyvatel o této problematice si klade za cíl odpovědné nakládání s energií. Jedná se o hlavní cílovou skupinu - příjemci informací (kampaně, kulaté stoly, propagace - informace na internetových stránkách města, tisk, vyhotovené propagační materiály), zapojení do komunitního plánování (Fórum Zdravého města), respondenti dotazníkových šetření (sledování indikátorů udržitelnosti), výsledný dopad projektů a aktivit vycházejících ze Strategického plánu rozvoje města Litoměřic (vč. aktualizace) a Energetického plánu města.

- děti a mládež (děti mateřských škol, žáci základních škol, studenti středních škol) - jsou jednou z klíčových cílových skupin zejména ve vazbě na budoucí rozvoj města směrem k udržitelnému rozvoji - hlavní skupina vzdělávacích programů a osvětových akcí, příjemci informací (kampaně), spolupráce při dotazníkových šetřeních (spolupráce při distribuci dotazníků a vyhodnocování dotazníkových průzkumů se studenty středních a vysokých škol), spolupráce při organizaci kampaní a dalších akcí pro veřejnost (např. spolupráce se studenty základních a středních škol na organizaci Fóra Zdravého města), Dětské zastupitelstvo, zapojení dětí a mládeže do rozhodování o rozvoji města prostřednictvím Dětského fóra

Odpovědnost za řešení

Za řešení odpovídá Město Litoměřice/Městský úřad Litoměřice - Oddělení projektů a strategií. Veškeré téma energetiky odborně zastřešuje energetický manažer města, který je zaměstnancem Oddělení projektů a strategií.

Podpora řešení ze strany vedení

Podpora vedení města je vyjádřena přijetím „Plánu prací energetického managementu na období 2012-2014“ a z něho vyplývajících závazků. Zapojením města do projektů a aktivit realizovaných ve prospěch udržitelné energetiky a udržitelného rozvoje. Podpora vedení je také nepřímo vyjádřena prostřednictvím částky v rozpočtu města vymezené na podporu obnovitelných zdrojů a realizaci opatření energetického managementu. Svou podporu vyjadřují politici též účastí na osvětových kampaních, konferencích a v rámci obhajoby kategorie „B“ MA 21.

Podpora řešení ze strany zaměstnanců

Pracovníci MěÚ se podílí na řešení aktivní účastí na vzdělávacích a osvětových akcích, stejně tak na přípravě osvětových akcí, na aktualizaci rozvojových dokumentů města, tvorbě akčních plánů atd. Úředníci nesou odpovědnost za naplňování cílů uvedených v rozvojových dokumentech v oblasti udržitelné energetiky, za vypořádání připomínek, námětů a dotazů veřejnosti vzešlých z Fóra Zdravého města a „kulatých stolů“ apod. Společné plánování s veřejností přineslo v minulosti již několik konkrétních výsledků a řešení, což přispělo ke zvýšení zájmu obyvatel o veřejné dění a u úředníků ke zjištění, že mnoha problémům lze předcházet díky včasnému zapojení obyvatel do plánování rozvoje města. Posun v myšlení a aktivitě zaměstnanců úřadu je též zásluhou politika PZM a MA 21, jeho aktivním přístupem a nasazením.

Překážky

Hlavní překážky spatřujeme především v následujících bodech:

- udržitelná energetika je novým tématem a i přes veškerou osvětu je obtížné napříč všemi cílovými skupinami vysvětlit potřebnost nezbytných kroků a aktivit a jejich dlouhodobé přínosy;
- těžko oslovitelné skupiny obyvatel města - zejm. lidé v produktivním věku a některé NNO
- neochota privátního sektoru (zejm. velkých firem) spolupracovat na osvětových akcích a kampaních
- vysoké náklady vynakládané na osvětové akce a kampaně - rostoucí úměrně s kvalitou akcí a rozsahem propagace
- neochota některých úředníků měnit známé a používané postupy, vzdělávat se nad rámec zákonných povinností, podpořená neaktivním přístupem vrcholných orgánů státní správy v oblasti úspor energie a využívání OZE (ERÚ, MPO).
- protichůdné názory úředníků i veřejnosti na téma udržitelné energetiky (nedůvěra v efektivitu a využití finančních prostředků)

Úspěchy

Úspěchy řešení spatřujeme v:

- „Renomé“ města Litoměřice na poli udržitelné energetiky a zvaní na odborné akce (viz konference Rio+20, krajská konference EVVO, atd.);
- podchycení aktivních občanů a organizací (navázání bližší spolupráce, členství v komisích, řídicích skupinách atd.);
- aktivněji se zapojující veřejnosti (projevuje se rostoucí návštěvností akcí);
- rostoucím zájmu NNO o spolupráci při přípravě a organizaci osvětových kampaní;
- zvyšující se politické podpoře (viz podpora řešení ze strany vedení);
- aktivním zájmu dětí a mládeže o zapojení do aktivit Zdravého města Litoměřice i v tématu udržitelné energetiky (osvětové akce spojené s kampaní DISPLAY®) a rozvoje města prostřednictvím akce „Dětské fórum aneb Desatero problémů města Litoměřic očima žáků a studentů základních a středních škol“;
- kvalitní spolupráce s médii, díky mediálnímu zástupci města;
- rostoucím zájmu médií o akce (vč. nabídky propagace akcí);
- využití internetových stránek Zdravého města Litoměřice k propagaci tématu udržitelné energetiky;
- spolupráci se zahraničními a místními partnery v rámci mezinárodních projektů (projekty z oblasti energetiky a rozvojové spolupráce).

5. Výsledky řešení

Jaké byly hlavní výsledky (uvést pokud možno kvalitativní i kvantitativní ukazatele)?

Výsledkem všech realizovaných aktivit je zvýšení kvality řízení města v oblasti udržitelné energetiky, které spočívá zejména v:

- uplatnění systematického principu MA 21 a naplňování principů udržitelného rozvoje na místní úrovni (prokázané splněním kategorií D - A v tématu udržitelné energetiky v textu výše;
- zapojování veřejnosti do plánování rozvoje města v oblasti udržitelné energetiky (systematickou činností postupná změna vztahu: radnice - občan a občan - radnice) – provádění diskuse v oblasti úspor energie a využívání obnovitelných zdrojů (kulatý stůl k energetice 2012);
- zvýšení informovanosti občanů, pracovníků ostatních obcí a podnikatelů (celkem 1 mezinárodní osvětová kampaň, 2 mezinárodní konference, 1 národní konference, 1 konzultační setkání);
- strategickém řízení v souladu s principy udržitelného rozvoje (aktualizace Strategického plánu rozvoje města a ustavení strategického týmu udržitelného rozvoje);
- utváření a posilování místního partnerství (spolupráce při akcích a kampaních s NNO, privátním sektorem a médii);
- plánu dalších činností na období do roku 2014 v oblasti energetického managementu (zapojení do Paktu starostů a primátorů, plánované členství v organizaci Energy Cities, dálkové odečty pro monitorování spotřeby energie, rozšíření kampaně DISPLAY® na budovy úřadu, atd.);
- mezinárodní spolupráci (spolupráce s asociací Energy-Cities - zapojení do evropské kampaně DISPLAY®, uspořádání mezinárodní konference energetického managementu a workshopu Paktu starostů a primátorů v Litoměřicích;

Jaké nástroje pro jejich měření jste použili a jak hodnověrné jsou důkazy?

Výstupy jsou doložitelné prezenčními listinami, fotodokumentací, závěrečnými zprávami z kampaní, zápisy z akcí a výpisy z usnesení zastupitelstva nebo rady, tiskovými zprávami, informacemi uveřejněnými na webových stránkách Projektu Zdravé město a MA 21, smlouvami a dalšími doklady.

Vyskytly se nějaké specifické faktory, které mohly ovlivnit úspěch tohoto řešení?

Úspěšnost realizace byla podmíněna finančními možnostmi města a projektu MARUEL, který z velké části financoval aktivity udržitelné energetiky v Litoměřicích v roce 2012. Dále dlouhodobou politickou podporou ze strany vedení města a jeho aktivní participací na vybraných aktivitách (prezentace, účast na důležitých jednáních apod.). U jednotlivých dílčích akcí - osvětových kampaní - byla úspěšnost ve velké míře dána také rozsahem propagace akcí, zapojením spolupracujících organizací a zájmem médií, nápaditostí a inovativností pořádaných akcí. Jedním ze specifických faktorů byla rovněž inovativnost tématu udržitelné energetiky a jeho dobrá komunikace napříč úřadem.

Projevil se nějaký vedlejší negativní či pozitivní účinek?

Negativní účinky nebyly zaznamenány

Byly zaznamenány následující pozitivní účinky:

- podněty ze strany zastupitelů města k práci energetického managementu a zájem o specifické informace a řešení např. v oblasti veřejného osvětlení;
- pozitivní vazba a ohlasy ze strany příspěvkových organizací ke konkrétním činnostem energetického managementu (Centrální školní jídelna, Centrum Srdíčko, aj.).

6. Přílohy

Příloha 1 Kampaň DISPLAY tisková zpráva

Příloha 2 Kulatý stůl energetika plakát

Příloha 3 Plán prací energetického managementu 2012-2014

Příloha 4 Prezence školení EM

Příloha 5 Teploměr spotřeby energie

Příloha 6 Struktura strategického plánu rozvoje města

Příloha 7 Zápis konzultační setkání Roudnice nad Labem

Příloha 8 Konference energetického managementu program

Příloha 9 Zápis konference Rio+20

Příloha 10 Certifikát kurz pro energetické poradce

Příloha 11 Pracovní skupiny Strategického plánu rozvoje města

Datum: 22. 10. 2012

Mgr. Ladislav Chlupáč

starosta

Přílohy jsou ke stažení na následujícím odkazu

<http://leteckaposta.cz/112941232>